

Tortosa recorda els seus represaliats

Tortosa Joan Josep Carot

L'Ajuntament de Tortosa ha instal·lat dos plaques commemoratives en honor al metge Primitiu Sabaté Barjau i al periodista Sebastià Campos Terré, executats pel règim franquista l'any 1939. Esta acció forma part del projecte de senyalitza-

ció de la Memòria Democràtica, que impulsa la institució municipal des de fa un any. La primera tinent d'alcalde i regidora de Memòria Democràtica, Mar Lleixà, ha destacat que la iniciativa respon a **"un exercici de justícia i reparació històrica"**.

Les plaques, ubicades a la plaça de l'Àngel i al carrer Bisbe Aznar

-llocs vinculats als dos represaliats tortosins-, se van inaugurar durant una ruta guiada pels escenaris de la repressió franquista a Tortosa, organitzada per l'Ajuntament en commemoració del 86è aniversari del final de la Batalla de l'Ebre. L'activitat, conduïda pel periodista Andreu Caralt, de l'empresa espe-

cialitzada Terra Enllà, va aplegar un centenar de participants.

L'any passat, l'Ajuntament va homenatjar l'alcalde de la ciutat entre 1936 i 1939, Josep Rodríguez Martínez, i el comerciant i transportista Joaquín Cid Subirats, afusellats per la dictadura també el 1939.

El recorregut se va iniciar al refugi antiàeri número 4, al carrer Ernest Hemingway, on s'ha renovat la senyalització seguint els criteris tècnics del Memorial Democràtic. La ruta va posar en relleu els espais de memòria històrica relacionats amb la Guerra Civil i la repressió posterior a la capital del Baix Ebre. ■

FUNDADOR DE LA CLÍNICA SABATÉ

Primitiu Sabaté, un cirurgià compromès amb les esquerres

Primitiu Sabaté Barjau (1887-1939), metge cirurgià tortosí, va destacar per la seua trajectòria professional i el seu compromís polític. Format a les universitats de Barcelona i Madrid, va ampliar coneixements a Europa abans d'establir-se a Tortosa, on fundà el prestigiós Sanatori Quirúrgic Sabaté. Paral·lelament, va exercir càrrecs sanitaris com a inspector i director de sanitat a Tortosa i de l'Hospital Municipal de Jesús.

Compromès amb les idees progressistes, va ser seguidor de Marcel·lí Domingo i president del Partit Republicà Radical Socialista (PRRSC) de Tortosa. El 1934 va liderar una coalició d'esquerres que va guanyar les eleccions municipals, però va renunciar a l'acta de regidor per a centrar-se en la medicina. Durant la Guerra Civil, exercí com a director d'hospitals de guerra i va assumir càrrecs sanitaris a Tortosa, Figueres i la Jonquera.

Amb l'arribada del franquisme, va ser detingut i jutjat per suposats crims vinculats a la seua direcció d'hospitals durant el con-

flicte. Malgrat defensar la seua innocència i al·legar no estar implicat en fets violents, va ser condemnat a mort i afusellat el 8 d'agost de 1939 a Tarragona, en un acte de repressàlia política. El 2017, la Llei de reparació jurídica del franquisme va declarar nul·la la seua condemna. ■

DIRECTOR DEL DIARI 'EL PUEBLO'

Campos Terré, un periodista denunciat per antics coneguts

Sebastià Campos i Terré (1911-1939) va ser un periodista i polític tortosí compromès amb les idees republicanes. Director del diari *El Pueblo* a partir de 1933, va ocupar este càrrec a proposta del ministre Marcel·lí Domingo, amb qui va col·laborar com a secretari al Ministeri d'Instrucció Pública des de 1936. Detingut arran dels Fets del Sis d'Octubre del 1934, va ser empresonat pel govern republicà conservador.

Durant la Guerra Civil, exercí com a militar i es casà dos vegades, primer amb Irene Turón i després amb Magdalena González, amb qui va passar els seus darrers mesos. Amb la caiguda de la República, Campos va ser denunciat per antics coneguts, incloent-hi Joan Moreira (secretari personal de Joaquín Bau), i detingut el març de 1939. Acusat d'escriure el llibre *El 6 d'octubre a les comarques* i d'activitats republicanes, va ser jutjat en un consell de guerra i empresonat a la Model de Barcelona.

Malgrat no tindre proves clares contra ell

ni cap suport per a defensar-lo, va ser condemnat a mort. Sebastià Campos va ser afusellat el 5 de juliol de 1939 al Camp de la Bota, i el seu cos llançat a una fossa comuna a Montjuïc. El seu destí exemplifica la repressió franquista contra intel·lectuals republicans. ■

Més de 150 recreadors evocuen a Flix la Guerra Civil i la Batalla de l'Ebre

Flix Redacció

Les jornades de commemoració de la Batalla de l'Ebre organitzades pel grup de recreació XV Brigada Mixta, l'Associació La Cana i l'Ajuntament de Flix, van comptar amb la participació de 19 grups vinguts d'arreu de l'estat espanyol i amb la presència de més de 150 recreadors que la van fer possible de manera altruïsta.

D'esta manera, el dissabte 16 de

novembre, exactament 86 anys després dels fets, se va desenvolupar a Flix una nova edició de la recreació de la fi de la batalla més cruenta i decisiva de la Guerra Civil espanyola. Una jornada iniciada de bon matí amb l'activitat estrella de les jornades i que cada any acull més visitants, el museu viu amb diorames despleats pel poble. Una experiència immersiva per a fer un viatge en el temps, des de l'inici de la Guerra Civil i fins al final

de la Batalla de l'Ebre, que permet als visitants conèixer la història i els fets més transcendents des de dins. Una experiència que cada any intenta variar incorporant nous diorames per a no deixar de sorprendre els espectadors.

A la tarda, va ser el torn de la recreació dels darrers combats de la batalla, mostrant la maniobra de replegament realitzada per l'exèrcit de la República abans de travessar l'Ebre pel pont de ferro i fer-lo volar,

Un dels diorames sobre els primers mesos de la guerra.

fet que posa el punt final a la Batalla de l'Ebre. A la recreació, se rememora este últim episodi, amb el pas de tropes i civils i els combats

entre els dos exèrcits contendents, amb l'intent de l'exèrcit republicà de cobrir i protegir aquella maniobra de replegament. ■